

Фінансується
Європейським
Союзом

Спеціальний випуск правового бюлетеня Данської ради у справах біженців (DRC) в Україні | Випуск 87

Аналіз Данської ради у справах біженців окремих статей Державного бюджету України на 2023 рік, пов'язаних із війною

3 листопада 2022 року Парламент прийняв [Державний бюджет на 2023 рік](#). Окремі статті Державного бюджету на 2023 рік наведено нижче у порівнянні з аналогічними статтями за [2020](#), [2021](#) та [2022](#) роки на основі даних Державних бюджетів за відповідні роки. Всі показники вказано в гривнях. У таблиці 1 наведено основні соціальні показники, які використовуються для обчислення соціальних виплат, у тому числі для ВПО.

Таблиця 1: Основні соціальні показники у 2020-2023 роках

Соціальний показник	Державний бюджет 2020			Державний бюджет 2021			Державний бюджет 2022			Державний бюджет 2023
	31 січня	31 липня	31 грудня	31 січня	31 липня	31 грудня	31 січня	31 липня	31 грудня	31 січня
Прожитковий мінімум	2027	2118	2189	2189	2294	2393	2393	2508	2589	2589
Мінімальна зарплата	4723; з 01.09 – 5000			6000; з 01.12 – 6500			6500; з 01.10 – 6700			6700
Мінімальна пенсія ¹	1638	1712	1769	1769	1854	1934	1934	2027	2093	2093

¹ Показник «мінімальної пенсії» не слід вважати за фактичний розмір мінімальної пенсії в Україні, оскільки він не враховує ряд надбавок. Фактично, починаючи з 1 липня 2019 року, реальний розмір мінімальної пенсії становить 2,000 грн. – див. [Правовий Бюлетень Данської Ради, Випуск 42](#), Розділ 5, - тоді як у жовтні 2021 року Кабмін [заявляв](#) про 2600 грн. Формальний показник є важливим для інших обчислень соціальних виплат.

У Таблиці 2 наведено деякі основні макроекономічні показники держави у відповідні періоди (показники наведено відповідно до початкових версій Державного бюджету - до внесення подальших змін, - та заокруглено у бік збільшення, грн.):

Таблиця 2: Основні макроекономічні показники у 2020-2023 роках

	Державний бюджет 2020	Державний бюджет 2021	Державний бюджет 2022	Державний бюджет 2023
Доходи	1,096 млрд.	1,084 млрд.	1,324 млрд.	1,329 млрд.
Видатки	1,182 млрд.	1,320 млрд.	1,499 млрд.	2,580 млрд.

У Таблиці 3 наведено загальний огляд статей видатків державного бюджету (додаток № 3 до бюджету) за різними міністерствами та секторами, які мають певне відношення до соціального захисту постраждалих від конфлікту осіб (суми заокруглені в бік збільшення, грн.).

Мапа кольорових позначень:	Без змін		
	Незначне зростання	Значне зростання	Надзвичайне зростання
Незначне зменшення	Значне зменшення	Надзвичайне зменшення	

Таблиця 3: Видатки Державного бюджету у 2020-2023 роках

Розпорядник бюджетних коштів та напрямок їх використання	Бюджет 2020	Бюджет 2021	Бюджет 2022		Бюджет 2023
			1 січня	18 жовтня	
Міністерство у справах ветеранів	988 млн.	989 млн.	6.02 млрд.		6.84 млрд.
<i>Субвенція місцевим бюджетам на виплату компенсацій за житло для ВПО, які брали безпосередню участь в АТО</i>	248 млн.	530 млн.	3.26 млрд.		3.26 млрд.
<i>Реабілітація та адаптація ветеранів АТО/ООС та членів сімей таких осіб</i>	246 млн.	256 млн.	277 млн.		540 млн.
Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій	634 млн.	1.17 млрд.	1.32 млрд.	2.02 млрд.	430 млн.

<i>Протимінна діяльність</i>	5 млн.	5 млн.	15 млн.	12 млн.
<i>Підтримка осіб, незаконно захоплених владою НПУТ або Росією, та членів їхніх сімей, а також реінтеграція мешканців НПУТ</i>	66 млн.	66 млн.	66 млн.	134 млн.
<i>Субвенція місцевим бюджетам на заходи щодо підтримки постраждалих внаслідок конфлікту територій²</i>	20 млн.	125 млн.	125 млн.	Видатки здійснюються з Фонду ліквідації наслідків конфлікту (у рамках Міністерства фінансів)
<i>Компенсація за житло, зруйноване внаслідок конфлікту</i>	20 млн.	114 млн.	81 млн.	Видатки не передбачені
<i>Забезпечення інформаційного суверенітету України, розвиток мов корінних народів Криму</i>	Видатки здійснювались у рамках Міністерства інформаційної політики	349 млн.	363 млн.	41 млн.
<i>Забезпечення належних умов переміщення по «лінії розмежування»</i>	Видатки не передбачались	267 млн.	397 млн.	Видатки не передбачені
<i>Створення систем та бази даних з питань реінтеграції</i>		5 млн.	51 млн.	39 млн.

² Ця субвенція спрямовується на і) будівництва, реконструкції та купівлі житла (як тимчасового, так і постійного) для ВПО; ii) розвитку і центрів надання адміністративних послуг.

<i>Забезпечення реінтеграції молоді з НПУТ та Криму</i>		130 млн.	94 млн.	21 млн.	
<i>Розвиток інфраструктури сільського господарства у Луганській області</i>		30 млн.	30 млн.	Видатки не передбачені	
<i>Заходи з реагування на проблеми для розвитку, викликані переміщенням осіб та поверненням комбатантів</i>	7 млн.	Видатки не передбачались			
Міністерство охорони здоров'я	133.24 млрд.	162.69 млрд.	196.83 млрд.	176.93 млрд.	
Міністерство внутрішніх справ	92.97 млрд.	98.86 млрд.	99.78 млрд.	218.05 млрд.	210 млрд.
<i>Державна служба з надзвичайних ситуацій</i>	15.45 млрд.	16.34 млрд.	16.87 млрд.	36.23 млрд.	38.7 млрд.
<i>Національна поліція</i>	33.61 млрд.	35.50 млрд.	36.70 млрд.	69.08 млрд.	68.61 млрд.
Міністерство соціальної політики	311.62 млрд.	312.38 млрд.	319.86 млрд.	426.23 млрд.	445.22 млрд.
<i>Пенсійний фонд</i>	202.28 млрд.	195.32 млрд.	200.63 млрд.	253 млрд.	271.86 млрд.
<i>Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю</i>	1.48 млрд.	2.21 млрд.	2.49 млрд.	3.70 млрд.	
<i>Заходи із соціальної, трудової та професійної реабілітації осіб з інвалідністю</i>	1.53 млрд.	1.88 млрд.	2.10 млрд.	3.6 млрд.	

<i>Реабілітація дітей з інвалідністю</i>	130 млн.	130 млн.	155 млн.		
<i>Фінансова підтримка громадських об'єднань осіб з інвалідністю</i>	89 млн.	91 млн.	91 млн.		
<i>Протезно-ортопедична та медично-реабілітаційна допомога особам з інвалідністю</i>	30 млн.	35 млн.	37 млн.		
<i>Субвенція місцевим бюджетам для забезпечення житлом дітей, позбавлених батьківського піклування (в тому числі дітей-сиріт) та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання</i>	795 млн.	807 млн.	810 млн.		10 млн.
<i>Субвенція місцевим бюджетам на створення мережі спеціалізованих служб підтримки постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознакою статі</i>	Видатки не передбачались	274 млн.	236 млн.		175 млн.
<i>Соціальний захист дітей, сімей, жінок та інших найбільш вразливих груп населення</i>	86 млн.	66 млн.	66 млн.		26.85 млрд. (соціальний захист дітей та сім'ї)
<i>Щомісячна адресна допомога ВПО</i>	3.43 млрд.	3.05 млрд.	3.05 млрд.	47.95 млрд.	86.1 млрд. (Соціальний захист громадян, які потрапили у складні життєві обставини)
<i>Санаторно-курортне лікування ветеранів війни та осіб з інвалідністю</i>	215 млн.	246 млн.	441 млн.		Видатки не передбачені

<i>Оздоровлення і відпочинок дітей, які потребують особливої уваги і підтримки (в тому числі в дитячих оздоровчих таборах МДЦ "Артек", ДЦ "Молода гвардія")</i>	240 млн.	393 млн.	447 млн.		447 млн.
<i>Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення [без деталізації]</i>	61.27 млрд.	67.46 млрд.	66.59 млрд.	72.36 млрд.	Видатки здійснюються з різних бюджетних напрямків
<i>Модернізація системи соціальної підтримки населення</i>	1.14 млрд.	400 млн.	400 млн.		963 млн.
<i>Реалізація пілотного проекту "Розвиток соціальних послуг"</i>	100 млн.	10 млн.	100 млн.		Видатки не передбачені
<i>Заходи сприяння економічній самостійності малозабезпеченої сім'ї</i>	Видатки не передбачались		95 млн.		53 млрд. (Підтримка малозабезпечених сімей)
<i>Виплата пільг і житлових субсидій</i>	47.57 млрд.	47.26 млрд.	38.38 млрд.	41.71 млрд.	
<i>Національна соціальна сервісна служба України</i>	Видатки не передбачались	83 млн.	161 млн.		121 млн.
Міністерство розвитку громад та територій України	9.09 млрд.	7.29 млрд.	14.59 млрд.	30.25 млрд.	9.95 млрд.
<i>Субвенція місцевим бюджетам на реалізацію проектів в рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України</i>	1.28 млрд.	1.65 млрд.	1.48 млрд.		1.70 млрд.

<i>Субвенція місцевим бюджетам на реалізацію проектів в рамках Програми з відновлення України</i>	Видатки не передбачались	1 млн.	603 млн.	5.3 млрд.
<i>Підтримка Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву</i>	7 млн.	8 млн.	7 млн.	6 млн.
<i>Збільшення статутного капіталу Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву</i>	28 млн.	25 млн.	28 млн.	21 млн.
<i>Часткове покриття відсотків за житловими кредитами молоді</i>	23 млн.	17 млн.	11 млн.	7,5 млн.
<i>Часткове покриття вартості іпотечних кредитів для забезпечення доступним житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов</i>	41 млн.	34 млн.	26 млн.	20 млн.
<i>Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на стимулювання розвитку індустріальних парків³</i>	Видатки не передбачались		400 млн.	Видатки не передбачені
Безоплатна правова допомога (у рамках Міністерства юстиції)	821 млн.	955 млн.	992 млн.	803 млн.

³ Створення індустріальних парків передбачено Стратегією економічного розвитку Донецької та Луганської областей. Передбачається, що індустріальні парки забезпечуватимуть інфраструктуру промислового розвитку для підприємств регіону, а також здійснюватимуть контроль за екологічним впливом підприємств на навколишнє середовище.

Міністерство цифрової трансформації	221 млн.	1.79 млрд.	4.29 млрд.		616 млн.
<i>Національна програма інформатизації</i>	74 млн.	602 млн.	2.20 млрд.		Видатки не передбачені
<i>Електронне урядування</i>	31 млн.	318 млн.	652 млн.		443 млн.
<i>Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток мережі центрів надання адміністративних послуг</i>	Видатки не передбачались	231 млн.	231 млн.		Видатки не передбачені
<i>Субвенція місцевим бюджетам для підвищення доступності широкопasmового інтернету в сільській місцевості</i>	Видатки не передбачались	500 млн.	500 млн.		Видатки не передбачені
Міністерство економіки	Міністерство не існувало. Його функції виконувало Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства	18 млрд.	18.3 млрд.	24 млрд.	3.3 млрд.
<i>Надання грантів для створення або розвитку бізнесу</i>	Видатки не передбачались				1.4 млрд.
Міністерство фінансів	251.6 млрд.	234 млрд.	238.8 млрд.	450 млрд.	468.3 млрд.
<i>Фонд ліквідації наслідків конфлікту</i>	Видатки здійснювались в рамках Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій				35.5 млрд.

Забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва	2 млрд.	2 млрд.	3 млрд.	7 млрд.	16 млрд.
---	---------	---------	---------	---------	----------

Кредитне фінансування: окрім статей видатків державного бюджету (додаток № 3 до бюджету), у документі окреслено розподіл коштів за окремими кредитними програмами Уряду (додаток № 4 до бюджету). Статті витрат, що мають відношення до гуманітарного контексту, наведені нижче у Таблиці 4 (суми заокруглені, грн.):

Розпорядник коштів	Обсяг фінансування			Визначені цілі
	2021	2022	2023	
Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій	408 млн.	465 млн.	79 млн.	Надання пільгових іпотечних кредитів для ВПО [вірогідно – в рамках угоди KfW з урядом Німеччини ⁴]
Міністерство розвитку громад та територій України	35 млн.	39 млн.	25 млн.	Державне пільгове кредитування індивідуальних сільських забудовників на будівництво (реконструкцію) та придбання житла
	15 млн.	20 млн.	17 млн.	Надання пільгового довгострокового державного кредиту внутрішньо переміщеним особам, що брали участь в АТО/ООС на придбання житла

Основні відмінності Державного бюджету:

Позитивні	Негативні
<p>Бюджетування нових статей:</p> <ul style="list-style-type: none"> Значно збільшено бюджетні статті для Міністерства соціальної політики, пов'язані з питаннями соціального захисту, включно із модернізацією системи соціального захисту Надзвичайно збільшено статтю видатків на соціальний захист громадян, які перебувають у складних життєвих обставинах Запроваджено гранти на розвиток підприємництва Надзвичайно збільшено субвенції місцевим громадам в рамках підтримки постраждалих внаслідок конфлікту територій 	<ul style="list-style-type: none"> Відсутня державна ініціатива щодо забезпечення житлом ВПО та вразливих груп населення, що постраждали від конфлікту Значно зменшено фінансування Міністерства з питань реінтеграції ТОТ Відсутнє окреме фінансування протимінної діяльності Відсутнє окреме фінансування для ВПО та постраждалих від конфлікту осіб у сфері освіти Очікується, що лише 51,5% прогнозованих видатків буде профінансовано за рахунок внутрішніх надходжень. Це вказує на те, що бюджет буде значною мірою залежати від іноземної допомоги.

⁴ Для отримання додаткової інформації див. [Правовий Бюлетень Данської Ради, Випуск 58](#), Розділ 1 та [Правовий Бюлетень Данської Ради, Випуск 86](#).

-
- Суттєво збільшено видатки на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, протезування тощо

Цей правовий бюлетень розроблений завдяки фінансовій підтримці у рамках цивільного захисту та гуманітарної допомоги Європейського Союзу.

Деякі терміни, що використовуються у цьому документі, взяті із законопроектів або чинного законодавства. Відповідальність за зміст бюлетеня несуть виключно автори. Погляди, висловлені в цьому документі, жодним чином не повинні сприйматися як відображення офіційної позиції Європейського Союзу чи Данської ради у справах біженців (DRC). Ні Європейська Комісія, ні DRC не несуть відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в ньому.